

Geografi C - Hf-enkeltfag

Vejledning / Råd og vink

Afdelingen for gymnasiale uddannelser juli 2010

Alle bestemmelser, der er bindende for undervisningen og prøverne i de gymnasiale uddannelser, findes i uddannelseslovene og de tilhørende bekendtgørelser, herunder læreplanerne. Denne Vejledning/ Råd og vink indeholder forklarende kommentarer til nogle af disse bestemmelser, men indfører ikke nye bindende krav. Desuden gives eksempler på god praksis samt anbefalinger og inspiration, og den udgør dermed et af ministeriets bidrag til faglig og pædagogisk fornyelse. Citater fra læreplanen er anført i kursiv.

Indhold

1. IDENTITET OG FORMÅL	2
2. FAGLIGE MÅL OG FAGLIGT INDHOLD	2
3. TILRETTELÆGGELSE	3
4. EVALUERING	7
5. UNDERVISNINGSBESKRIVELSE	8
6. VEJLEDENDE KARAKTERBESKRIVELSE	8
7. LINKSAMLING	9

1. Identitet og formål

Geografi C i hf-enkeltfag er et naturvidenskabeligt fag, som arbejder emne og anvendelsesorienteret. Herved tænkes der både på det praktisk orienterede arbejde i form af eksperimentelt arbejde og feltarbejde samt på mulighederne for fagets anvendelse i det praktiske liv uden for skolen.

Faget skal give kursisten en faglig og almen baggrund for stillingtagen til aktuelle samfundsmæssige og kulturelle problemer med naturvidenskabeligt indhold

Kursisten skal lære at anvende geofaglige metoder. Geofaglig er et samlet udtryk for den række af geografiske discipliner fra naturgeografi, geologi og samfundsgeografi, der indgår i fagene geografi / naturgeografi i ungdomsuddannelserne.

2. Faglige mål og fagligt indhold

I arbejdet med **de faglige mål (faglige kompetencer)** og **det faglige indhold (kernestof)** er det væsentligt at understrege, at det er gennem arbejdet med emner inden for kernestof og supplerende stof, at det bliver muligt for kursisten at opøve de krævede kompetencer.

Målet med undervisningen er derfor ikke blot at dække fagets kernestof og supplerende stof, men at tilrettelægge uddannelsestiden på en sådan måde, at kursisten får mulighed for at tilegne sig de faglige mål.

Fagets tre metodiske tilgange til at opnå de faglige mål er:

- Den generelle hypotetisk-deduktive metode, hvor data, observationer og målinger indgår i forklaringer af enkeltfænomener eller delprocesser i naturen og menneskets omgivelser, analyseres og fortolkes, og derefter sættes ind i overskuelige sammenhænge.
- Den induktive naturhistoriske metode, hvor data, observationer og målinger benyttes til at beskrive, analysere og fortolke udviklingsprocesser i naturen og menneskets omgivelser.
- Den problemformulerende metode, hvor væsentlige geofaglige problemstillinger indkredses i analysen af naturen og menneskets omgivelser.

2.1 Faglige mål

Læreplanens faglige mål afspejler anbefalingerne fra rapporten ”Fremtidens naturfaglige uddannelser” (Uddannelsesstyrelsens temahæfteserie nr. 7, 2003), hvori der opereres med følgende naturfaglige kompetencer: empiri-, repræsentations-, analyse-, modellerings- og perspektiveringskompetencen.

Hertil er så føjet kommunikationskompetencen, som er fælles for hele fagrækken.

Faglige mål

I planlægningen af uddannelsestiden på det enkelte hold er det vigtigt at gøre sig klart, hvilke specifikke faglige mål det valgte emneforløb omfatter. Da alle faglige mål ikke altid kan indøves gennem arbejdet med det enkelte emneforløb, skal en samlet fordeling og progression igennem alle forløbene medtænkes i planlægningen.

Enkelte faglige mål vil alene kunne evalueres i den daglige undervisning og i den løbende evaluering.

De faglige mål medfører, at uddannelsestiden tilrettelægges således, at undervisningen foregår i forskellige læringsrum, dels i klasserummet, dels i studierummet og dels i praksisrummet. Geografer har tradition for i undervisningen at tilrettelægge og udføre længerevarende feltarbejde, studieture og projektarbejder, og der arbejdes kontinuert med at videreudvikle og indarbejde både det korte feltarbejde og andet eksperimentelt arbejde.

2.2 Kernestof

Kernestoffet bør ikke opfattes og behandles som adskilte discipliner, men integreres i de aktuelle emner, som holdet har besluttet sig for at arbejde med.

Da nogle kursister vil vælge Naturgeografi B på tilvalg, er det nødvendigt, at læreren orienterer sig i læreplanen for dette niveau.

Tidligere pensumopgivers faste sidetal er fjernet, og materialet til de enkelte emner kan nu frit sammensættes af forskellige materialetyper inklusiv elevernes empiribaserede arbejde.

Kernestof

"Kernestoffet er udvalgte geofaglige områder inden for

- *vejrforhold og klima.*
- *energistrømme og kredsløb i naturen.*
- *naturbetingede ressourcer, produktion og teknologi.*
- *befolknings- og erhvervsforhold.*

Der arbejdes med kernestoffet ud fra et aktuelt perspektiv og en rumlig dimension."

I behandlingen af kernestoffet bør undervisningen som minimum omfatte

Vejrforhold og klima

Væsentlige faktorer i klimasystemet og klimaændringer.

Vejrforhold i praksis.

Energistrømme og kredsløb i naturen

Et eller flere kredsløb i naturen fx vandets kredsløb, kulstofkredsløbet m.v.

Virkninger af menneskets indgreb i kredsløbet.

Naturbetingede resurser, produktion og teknologi

Den teknologiske udvikling og de natur- og samfundsmæssige betingelser for en eller flere produktio-

ner, fx landbrug, fødevarer, energi, bioteknologi m.v.

Produktionsprocessens miljøpåvirkninger, bæredygtighed og indvirkningen på menneskets hverdag.

Befolkning og erhvervsforhold

Den demografiske udvikling med fokus på levevilkår herunder sundhed, produktion og reproduktion.

Mennesket i det aktuelle, globale befolkningsperspektiv.

Analyse og tolkning af rumlige mønstre skal være indeholdt i de emneforløb, der arbejdes med.

2.3 Supplerende stof

"Kursisterne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Kernestoffet og supplerende stof udgør tilsammen en helhed. Det supplerende stof omfatter natur-, samfunds- og kulturfaglige problemstillinger med relation til kerneområderne. Dette supplerende stof vælges i samarbejde mellem kursister og lærer, og det skal tilstræbes, at det giver kursisterne mulighed for at arbejde med emner, der relaterer sig til forskellige dele af verden."

Omfanget af supplerende stof er ikke fastlagt, men stoffet skal udvælges sådan at de faglige mål dækkes. Med det supplerende stof er der mulighed for at udvide og inddrage nye perspektiver på kernestoffet, skabe større kursistindflydelse på materialevalget, give mulighed for eventuelt fagsamarbejde og tilpasse emnerne efter lokale behov.

3. Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

Undervisningen i Geografi C skal afspejle hf-uddannelsens generelle profil. Undervisningen i geografi skal endvidere bidrage til at øge kursistens lyst til at tilegne sig ny viden og udvikle såvel studiemæssige som almene kompetencer, der fremmer muligheden for at være aktiv deltager i en internationalt orienteret verden.

Geografiundervisningen på hf-enkeltfag adskiller sig markant fra undervisningen i det 2-årige hf ved, at faget ikke nødvendigvis indgår i et kursusforløb, der fører frem til en samlet hf-eksamen. Det er derfor ikke givet, at kursisten i kursusforløbet kan inddrage faglig viden fra andre fag.

De faglige og studiemæssige forudsætninger, den voksne kursist møder frem med, vil også ofte være meget forskellige, ligesom der kan være store forskelle på den motivation og livserfaring, den enkelte møder faget med.

Det er desuden nødvendigt at medtænke, at den voksne kursist allerede besidder en selvforståelse og omverdensforståelse og må forventes at have erfaring med deltagelse i den demokratiske debat. Dette kan skabe konflikt mellem aflæring af medbragt viden, der er forankret i den enkelte kursist, og indlæring af ny faglig viden. Det kan med andre ord være vanskeligt for den lærende at bygge videre på de medbragte kompetencer.

Undervisningen i geografi C er emneorienteret. Der tages typisk udgangspunkt i problemstillinger fra det omgivende samfund. Emnerne bør tilrettelægges, så de går på tværs af de obligatoriske kerneområder. Det bærende princip for al planlægning i hele forløbet er at præsentere stoffet i helheder og skabe sammenhæng i og mellem de valgte emner. Kursisten skal opnå at få indblik i og forståelse for sammenhænge i det dynamiske samspil mellem natur, menneske og kultur, der er fagets arbejdsområde.

3.2 Arbejdsformer

Kravet om, at kursisten ikke blot skal opnå indsigt i og viden om geofaglige emner, men også skal udvikle almene studiekompetencer og it-kompetencer, medfører, at der fra starten af undervisningsforløbet er fokus på samspillet mellem arbejdsform og læring samt læringsstil.

Målet med undervisningen er at udvikle kursistens generelle abstraktionsniveau og evne til at analysere og perspektivere og at anskue og arbejde med geofaglige problemstillinger på en kreativ og innovativ måde.

Den emneorienterede tilrettelæggelsesform betyder, at det er det valgte emne, der styrer, hvor mange elementer og forskellige fagdiscipliner – meteorologi, klimatologi, demografi etc. – der skal inddrages i den geofaglige analyse, og i hvilket omfang. Udfordringen for læreren ligger i at udvælge og skære det teoretiske stof til på en måde, der sikrer fagligheden, samtidig med at kursisterne oplever, at stoffet fremstår i helheder. Det er i læringsprocessen, at kursisterne tilegner sig de faglige mål.

Introduktionsfasen bør have som mål at præsentere geografifaget og geofaglig metode. De tre metodiske tilgange til geofaget – 1. den hypotetisk-deduktive, rationelle metode, 2. den induktive naturhistoriske metode og 3. den problemformulerende metode – præsenteres og eksemplificeres. Også det udvidede materialebegreb bør anskueliggøres gennem varieret valg af stofområde og arbejdsform. Målet er, at kursisten får et grundlag for på en kvalificeret måde at kunne deltage i valg og planlægning af de øvrige emner, der tilsammen udgør kursusforløbet.

Den ideelle introduktionsfase vil være den, der på kort tid berører flere kerneområder, og som samtidig åbner sig mod nye problemstillinger. For at sikre progression og sammenhæng i det samlede kursusfor-

løb er det nødvendigt, at kursisterne tidligt i forløbet gøres bekendt med kerneområderne. Det anvendelsesorienterede aspekt, der gælder for hf-uddannelsen generelt, medtænkes fra starten. Dette kan fx gøres ved at knytte det teoretiske, disciplinorienterede stof til virkeligheden gennem det eksperimentelle arbejde og ekskursioner.

Introduktionsfasen bør samtidig afdække de faglige, studiemæssige og personlige kompetencer, den enkelte kursist har med i bagagen. Dette er forudsætningen for at kunne opfylde kravene om øvrige kompetencemål og individuel progression. Dele af uddannelsesstiden kan være tilrettelagt som værkstedsundervisning, da de enkelte skoler og kurser udarbejder egne målsætninger for kompetenceudvikling og progression, som alle fag vil være underlagt.

I den planlagte uddannelsesstid vil undervisningens indhold være styrende for, om der i den enkelte time vælges en deduktiv eller induktiv tilgang. Klasseundervisning vil veksle med par-, gruppe- og individuelt arbejde. Undervisningen tilrettelægges på en måde, der fremmer kursistens metakognition om læring og læringsstil, og som giver indsigt i forskellige arbejdsformers og læringsrums betydning for læringsprocessen.

Kursisterne trænes i de geofaglige arbejdsmetoder, således at den enkelte kursist efterhånden erhverver kompetencer til selvstændigt at kunne deltage i valg af arbejdsform og metodisk tilgang til emnebehandlingen. Sideløbende hermed skal de lære selv at fremsætte fagspecifikke problemformuleringer, udvælge egnet fagmateriale og arbejde projektorienteret. Progression i den mundtlige fremlæggelse af de geofaglige problemstillinger er en vigtig del af kursistens træning.

Det fysiske klasserum kan veksle med det virtuelle klasserum, og kravet om eksperimentelt arbejde medfører, at kursistens læring også finder sted uden for skolen. Det er ikke længere tilstrækkeligt at trække verden ind i klasserummet via kort, statistik og internet. Kursisterne skal opleve, at teori og virkelighed integreres.

På et enkeltfagskursus har ikke alle kursister mulighed for at deltage i ekskursioner, der strækker sig over flere dage. På de fleste skoler og kurser vil det være muligt at arrangere halv- eller heldagsture.

Forud for det eksperimentelle arbejde skal læreren sammen med eleverne overveje og vurdere mulige risikomomenter. Der skal foretages de fornødne sikkerhedsforanstaltninger i forbindelse med arbejdet. Sikkerhedsovervejelserne skal omfatte både beskyttelse af personer og af det omgivende miljø. Der henvises til AT-meddelelse nr. 4.01.9: "Elevers praktiske øvelser på de gymnasiale uddannelser". Det åbne studieværksted, eller lektiecafeen, kan være en vigtig del af den enkelte kursists individuelle træningsrum, hvor såvel almene studiekompetencer som faglige kompetencer kan udvikles.

Skriftligt arbejde

Kommunikationskompetencen, der er fælles for alle fag, har både en mundtlig og skriftlig side.

Det skriftlige arbejde er en vigtig dimension i undervisningen og et nødvendigt redskab til måling af kursistens progression i læringsprocessen. Den skriftlige dimension er et fast element i den daglige undervisningsplan i form af fremstilling af forskelligt geografisk materiale såsom kort, figurer, diagrammer o.l. I forbindelse med eksperimentelt arbejde og emne- og projektarbejder kan der afleveres individuelle rapporter, grupperapporter eller anden form for skriftligt produkt.

Der er afsat mindst 15 timers kursisttid til skriftligt arbejde i Geografi C. Der kan på den enkelte skole/kursus ansøges om, at der afsættes yderligere kursisttid.

Kursisternes studieforberevende skrivekompetencer

Tilrettelæggelsen af det skriftlige arbejde i geografi C skal både tænkes sammen med retningslinjerne i hf-bekendtgørelsens bilag 2, "Kursisternes studieforberevende skrivekompetencer", og det enkelte kur-

sus progressionsplan vedrørende kursisternes studieforberevende skrivekompetencer. I arbejdet med studieforberevende skrivekompetencer lægges især vægt formativ evaluering – kursistens læreproces.

I forbindelse med undervisningen i geografi C, skal kursisterne arbejde med forskellige skriftlige genrer herunder journaler, rapporter, forskellige opgavetyper og opgaver i samspil med andre fag samt andre produkter.

Journaler: En journal indeholder fyldestgørende dokumentation fra et eksperimentelt arbejde eller fra feltarbejde. Indholdet omfatter dækkende og systematiske noter herunder fremgangsmåde eller vejledning, materialeliste, data og evt. hypotese og konklusion.

Rapporter: En rapport tager afsæt i elementerne fra en journal. Rapporten kan indeholde flere elementer f.eks. teori, svar på spørgsmål relateret til det udførte arbejde, konklusion m.m. og har i højere grad fokus på formidling. Rapporter over det eksperimentelle arbejde kan være mere eller mindre omfattende. Man kan ikke forvente, at de første rapporter på det enkelte niveau har samme udformning som de sidste rapporter, kursisterne afleverer. (Se også evt. også bilag 4 til enkeltfagsbekendtgørelsen vedr. laboratoriekurser og rapportskrivning).

Skriftlige opgaver: Ved arbejde med skriftlige opgaver skal der ske en progression gennem forløbet. Vægten i de enkelte opgaver kan lægges på essayprægede fremstillinger, beregninger eller konkrete analyser og vurderinger af forelagte data. I opgavebesvarelsen bør kursisterne vænnes til at inddrage forklarende tekst og figurer i et sådant omfang, at tankegangen klart fremgår. Ligeledes bør kursisterne trænes i formidling af behandling af eksperimentelle data, feltarbejde eller andet empiribaseret arbejde.

Andre produkter: Her kan f.eks. inddrages power point præsentationer, hjemmesider, posters, podcast m.m.. I tilknytning til andre produkt- og formidlingsformer kan der være behov for en skriftlig dokumentation, f.eks. en ledsagende tekst til en billedserie, beskrivelse af kortmateriale, en synopsis/drejebog for en videooptagelse, et manuskript til en radioudsendelse, artikler i den lokale avis, pjecer eller en uddybende kommentar til en plancheudstilling.

Ved skriftligt arbejde er det vigtigt, at både mål for og krav til det enkelte skriftlige arbejde tydeliggøres for kursisterne, så de ved, hvad der forventes i arbejdet med og besvarelsen af opgaven. Arbejdet kan i mange tilfælde med fordel tilrettelægges procesorienteret. Det kan være hensigtsmæssigt, at dele opgaver op i delelementer, som kursisterne f.eks. kan arbejde med i par eller grupper, og tilrettelægge det skriftlige arbejde i undervisningen, så der er mulighed for vejledning og kommentering undervejs.

3.3 It

It skal inddrages i undervisningen. Via internettet er der adgang til lødigt undervisningsmateriale i form af artikler, kort (GIS), satellitfotos, statistikker, visualisering af processer og kredsløb i naturen, etc. It-programmer såsom regneark og statistikprogrammer inddrages til bearbejdning, analyse og visualisering af data. It indgår desuden som kommunikationsmiddel, når undervisningen er henlagt til det virtuelle klasserum.

3.4 Samspil med andre fag

”Hvor det er muligt, lægges der op til, at faget indgår i samspil med andre fag med det formål yderligere at uddybe og perspektivere kernestof og anvendelsesaspekter i geografi.”

På et enkeltfagskursus kan det være vanskeligt at organisere fællesfagligt samarbejde, men det vil ofte være muligt fx at inddrage biologi- eller kemilæreren som ressourceperson i forbindelse med eksperimen-

mentelt arbejde herunder feltarbejde. På denne måde suppleres og perspektiveres kernestoffet med nye tilgange.

Eksamensprojektet, der er obligatorisk for kursister, der tager en hel hf, kan udarbejdes i geografi C som det ene af de 2-3 fag, der skal indgå heri. Det vil således være naturligt, at læreren i forløbet gør kursisterne opmærksom på de mange samspilsmuligheder mellem geografi og andre fag. Emnet for projektet skal udformes, så det omfatter såvel kernestof som supplerende stof. Projektet kan udarbejdes individuelt eller i grupper.

4. Evaluering

4.1 Løbende evaluering

"Fagets faglige mål og indhold er grundlaget for den løbende evaluering.

Den individuelle evaluering tager udgangspunkt i kursistens indsats og faglige niveau i den daglige undervisning og i det skriftlige arbejde. Her evalueres kursistens aktuelle standpunkt, arbejdsindsats og gruppearbejdet, samt i hvilket omfang, der er behov for ændringer af kursistens arbejdsmetode og -indsats."

Med indførelse af tutorordning, studie- og logbog er der sat fokus på den enkelte kursists læringsmål og læringsproces. Da evalueringen omfatter såvel faglige som studiemæssige kompetencer, vil faglæreren typisk indgå i teamsamarbejde med studievejledere og evt. tutorer. De aftaler om indsatsområder, evalueringssamtalen munder ud i, kan omfatte værkstedsundervisning og lektiecafé som et ekstra træningsrum, kursisten kan udnytte til at optimere sine kvalifikationer - faglige som almene.

Den løbende evaluering er procesorienteret og giver mulighed for, at lærer og kursister i fællesskab kan justere den videre planlægning af indhold og metode i undervisningen. Evalueringsformen – og hyppigheden – varierer og vil ofte være afstemt efter den enkelte skoles målsætninger på området. Men også her bør der medtænkes progression mht. form og krav til kursisternes refleksionsevne. Evaluering vil typisk finde sted efter afslutning af et emne, og det overordnede formål vil være at afdekke, om de faglige mål er formidlet klart, om læringen har fundet sted, og om arbejdsformerne er afpasset emne- og materialevalg.

4.2 Prøver

"Der afholdes en mundtlig prøve på grundlag af en opgave, som indeholder en overskrift og underspørgsmål med progression samt kendt og ukendt materiale. Provematerialet sendes til censor og godkendes af denne forud for prøvens afholdelse.

Eksaminationstiden er 24 min. Der gives 24 min. forberedelsestid.

Eksaminationen former sig som en samtale mellem eksaminand og eksaminator."

Grundlaget for den mundtlige prøve er holdets undervisningsbeskrivelse.

Opgaverne kan udformes inden for de enkelte emner eller på tværs af disse.

Den enkelte opgave formuleres skriftligt og uddybes med underspørgsmål, der har en klar progression. Underspørgsmålene bør med hensyn til bredde og præcisionsgrad afvejes således, at eksaminanden har mulighed for at tilrettelægge sin besvarelse med en høj grad af selvstændighed, uden at det går ud over intentionerne i spørgsmålet.

Opgaven indeholder endvidere vedlagt materiale med relevans for besvarelsen. Kursistens skriftlige produkter kan inddrages i det vedlagte materiale.

Opgaven med ledsagende materiale bør have et indhold og omfang, der er adækvat med forberedelsestiden, og udformes så den danner grundlag for en fleksibel eksamination.

Det konkrete omfang af vedlagte materiale er maksimalt seks overskuelige bilag inklusive eventuelle krav om inddragelse af kursistens egne skriftlige produkter.

Bilagsmaterialet bør være forsynet med kildehenvisninger.

Med ukendt materiale menes materiale, der ikke er anvendt i uddannelsestiden.

Der skal fremstilles et antal opgaver, så undervisningsbeskrivelsen er jævnt dækket. Der udformes normalt så mange opgaver til et hold, at den enkelte opgave maksimalt kan gå igen tre gange.

Alle prøveopgaver inklusive dubletter indgår i eksaminandens lodtrækning fra første prøvedag. Den sidste eksaminand skal have mulighed for at kunne trække mellem minimum fire opgaver.

Prøveopgaverne sendes til censor mindst 5 hverdage før første prøvedag, men det er en god ide at eksaminator kontakter censor allerede ved eksamensplanens offentliggørelse for at aftale nærmere om udveksling af prøveopgaver m.v..

Der henvises endvidere til den generelle bekendtgørelse og vejledning om prøver og eksamen.

Selvstuderende skal have gennemført laboratoriekursus jf. §64 samt bilag 4 (hf-e-bekendtgørelsen).

5. Undervisningsbeskrivelse

Af uddannelsesbekendtgørelserne og de tilhørende vejledninger fremgår det, at der skal udarbejdes en fyldestgørende undervisningsbeskrivelse.

Antallet af undervisningsforløb forventes at udgøre 3 – 5 for fag på C-niveau.

Undervisningsbeskrivelsen udarbejdes i en detaljeringsgrad, der gør det muligt for censor at opfylde eksamensbekendtgørelsens § 29, stk. 1.

6. Vejledende karakterbeskrivelse

Nedenstående er vist en vejledende beskrivelse for karaktererne 12, 7 og 2.

Beskrivelsen er udarbejdet med udgangspunkt i læreplanens faglige mål og bedømmelseskriterier.

GEOGRAFI C hf-enkeltfag		
12	Fremragende præstation, der demonstrerer omfattende opfyldelse af fagets mål, med nogle mindre væsentlige mangler.	Der argumenteres kvalificeret for afgrænsning og præcisering af den relevante geografiske problemstilling. Der redegøres flydende og sammenhængende, med kun få og uvæsentlige mangler, for opgaveformuleringen. I besvarelsen benyttes relevant bilagsmateriale og valgte eksempler, og der inddrages eget eller andres empiribaseret arbejde. Fremlæggelsen er velstruktureret og meget selvstændig, og eksaminanden demonstrerer indgående færdigheder i at anvende fagets begreber og metoder. Eksaminanden deltager sagligt og med overblik i den faglige dialog. Eksaminanden kan selvstændigt perspektivere relevante problemstillinger med geofaglig indsigt og koble til andre fag og fagområder.
7	God præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets	Der redegøres sammenhængende for opgaveformuleringen med inddragelse af relevant bilagsmateriale og eget eller andres empiribaseret arbejde, men der optræder adskillige mangler.

	mål, med adskillige mangler.	Fremlæggelsen er rimeligt struktureret, og eksaminanden viser generelt kendskab til anvendelsen af fagets begreber og metoder og indgår ræsonnabelt i den faglige dialog . Eksaminanden kan perspektivere relevante problemstillinger med geofaglig indsigt og i konkrete tilfælde koble til andre fag og fagområder.
2	Tilstrækkelig præstation, der demonstrerer den minimale acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.	Der redegøres delvist for opgaveformuleringen med en noget usikker anvendelse af bilagsmaterialet (og eget eller andres empiribaseret arbejde.) men der optræder adskillige mangler. Fremlæggelsen er løst struktureret og fremstår noget usammenhængende, og eksaminanden viser til tider manglende rutine i anvendelsen af fagets begreber og metoder. Eksaminanden kan i begrænset omfang perspektivere relevante problemstillinger med geofaglig indsigt og koble til andre fag og fagområder.

Empiribaseret arbejde: felt og eksperimentelt arbejde, modeller, beregninger, kort, figurer m.v., hvor eleverne arbejder selvstændigt analyserende.

7. Linksamling

Oversigt over alle uddannelsesbekendtgørelser:

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Gymnasiale%20uddannelser/Love%20og%20regler/Bekendtgørelser.aspx>

Hf-enkeltfagsbekendtgørelsen

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=120586>

Eksamensbekendtgørelsen:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=126001>

Karakterbekendtgørelse:

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=29307> .

Elevers praktiske øvelser på de gymnasiale uddannelser:

http://www.at.dk/REGLER/At-vejledninger-mv/Unge/At-meddelelser-om-unge/RLOIA-4019-Elevers-prak-ovelsers-gymnasie.aspx?sc_lang=da

Skriftlighed:

Udviklingsprojekter om skriftlighed:

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Gymnasiale%20uddannelser/Om%20gymnasiale%20uddannelser/Fokusomraader/Skriftlighed/Projekterne.aspx>

Videnskabsretorik og skrivedidaktik – heri et generelt afsnit om skrivning samt eksempler fra ngC og ngB:

<http://www.emu.dk/gym/nyheder/2009/videnskabsretorik.html>

Undervisningsbeskrivelser:

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Gymnasiale%20uddannelser/Proever%20og%20eksamen/Undervisningsbeskrivelser.aspx>

Anvendt hf

<http://www.uvm.dk/service/Publikationer/Publikationer/Gymnasiale%20uddannelser/2009/Anvendt%20hf/Pages/Hvad%20er%20anvendelsesorientering.aspx?page=3>

Geografis fagside på EMU

<http://www.emu.dk/gym/fag/ge/index.html>

Negativ social arv – gymnasiefremmede elever

<http://www.uvm.dk/Uddannelse/Gymnasiale%20uddannelser/Om%20gymnasiale%20uddannelser/Fokusomraader/Negativ%20social%20arv.aspx>